

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 262 (3126) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

HONVÉDELEM

Háborúban állunk. Nem lehet tehát csodálkozni azon, hogy a költségvetési vitából a miniszeri záróbeszédet közül legjobban a honvédelmi miniszter tájékoztatója érdekelt bennünket. Igaz ugyan, hogy az idő minden tudatos törekvés nélkül is megvalósítja a fejezetes nemzet fogalmát, úgy hogy minden magyar ember, a legkisebttől a legnagyobbig és ennek a hazának minden polgára valamilyen fronton áll, valahol és valamilyen formában hozzájárul a háborús szilárdság és kitartás nagy művészetéhez. A kicsi elemistától kezdve, aki a maga ártatlan naivságában tiszta kegyérkejtét csomagolja be és viszi el a honvédeknek szánt szeretetsomagok közé írván hozzá nagybetűs ákombakommal, hogy neki ez volt a legkedvesebb s ezt adta oda, a föld népén, a gyárak munkásain keresztül a Don mentén örökös és kemény harcokban helytálló honvédekig; mindenki a magyar nemzeti sorsháború katonája, hőse s ha kell áldozata is.

Mindenki honvédő a szó legnemesebb értelmében, de természetesen a legvalóságosabban a honvéd, az ukránai, a Don-menti harcok legendás hőse. Erről beszélt a honvédelmi miniszter. Azt fejtette, hogy mivel tartozik neki az ország, hogyan kell neki biztosítani a szilárd ellenállás eszközeit, hogyan kell gondoskodni azokról, akiket itthonharosyt.

Tudjuk és valljuk azt, amit a honvédelmi miniszter a mostani háborúról mondott: „Ez a háború a nemzet érdeke. A magyar jövőért küzdünk a Don mellett!” Jó ezt megismételni sokszor, hogy mindennap elmélkedjünk rajta és mindennap ez acélozza meg kitartásunkat, lemondásunkat és áldozatosságunkat. De jó lenne sokszor megforgatni elméjünkben azoknak is, akik minden magyar érdeket és érzést félredobva szeretnek állandóan félregondolkozni és suta gondolatoknak ahol lehet, szeretnek hangot is adni. Ez a háború a nemzet érdeke. A létnek nagy kérdése. Aki minden erejével részt vesz benne, az magyar, aki mellékkutakat keres, hogy kihúzza magát belőle, vagy más gondolatokat forgat a fejében, mint a nemzet nagy közössége, az nem magyar. Nem magyar még akkor sem, ha a bölcsélet és a metafizika minden érvét felhossa álláspontja védelmére.

Azt is tudjuk, valljuk és vállaljuk, hogy a harcoló honvédek hozzátartozóiról megnyugtatóan gondoskodniuk kell. Nincs szükség arra, hogy bárki is megindokolja. De jól esett hallani a honvédelmi miniszter nyilatkozatát. Ez az üzenet a frontnak szült és a front katonáit nyugtatja meg. A hadirokkantok kérdésében is hasonló megnyugtató nyilatkozatot kaptunk. A legértékesebb a két nyilatkozatban pedig az, hogy a rendelkezések már meg is jelentek.

A zsidók általános honvédelmi munkaszolgálatának bejelentése is hozzátartozott az általános helyzetekhez. Meg kell mondani, hogy nem kivételes in-

Német megállapítás szerint

Továbbra is kétszínű játékot folytat a vichyi kormány

Weygand tábornokot letartóztatták. Tuniszban megtörténtek az első csatározások a tengely- és az angol élcsapatok között. Az amerikai menetoszlopok még nem érték el Tunisz területét

Ujabb 60 ezer tonna ellenséges hajóteret súlyosztettek el a német buvárnaszádok

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Az atlanti oceáni csatában a német buvárnaszádoknak csütörtökön nagy napjuk volt. A legkedvezőtlenebb időjárási viszonyok mellett éjjel és nappal ellenőrzés alatt tartották az Atlanti óceán északi részén Anglia felé tartó s a tegnapi jelentésben már említett hajókaravánt. Az erősen biztosított karavánból állandó támadásokkal, gyakran órákig tartó harcok során a legutóbbi 24 órában nem kevesebb, mint 8 darab hadi- és élelmiszerezrel szünetelt megakadályozott kereskedelmi hajót lőttek ki. Eltaláltak ezenkívül egy nagy tartályhajót is, amelyet mélydulatlanul állva maradt, majd kigyulladt és hamarosan lobogó fáklyaként égett orrától a tatjáig. Ezzel újlól megsemmisült rakományával együtt 55.000 tonnányi értékes ellenséges hajóteret. Az előző napokban jelentett eredményekkel együtt az eredetileg 25 hajóból álló karavánt 11 hajóra csökkentették. De ebből a 11 hajóból is több olajszállítónak megrongálódott, hogy nem tudta útját a karavánban folytatni és biztosítás nélkül hátra kellett hagyni, így hogy ilyen körülmények között sem kerülhetik el végleges pusztulásukat. A hajókaraván elleni csata elkeseredettségét jellemzi, hogy a buvárnaszádok kénytelenek voltak néhány értékes torpedójukat két romboló elsúlyosztására igénybe venni. A karaván üldözését folytatjuk. A nyugatindiai vizeken egy német buvárnaszád megtorpedózott egy egyedül haladó 5000 tonnás hajót. Így egyetlen nap eredménye keréken 60.000 bruttó regiszter tonnányi ellenséges megsemmisített hajóteret.

Gyermekmese volt a marokkói francia ellenállás

Rómából jelentik: (MTI.) A péntek reggeli lapok vezető helyén közlik a német kormány párizsi szövevényének a nyilatkozatát, amelyben kétszínű játékkal vádolja a vichyi kormányt és bejelenti Weygand tábornok letartóztatását. A Popolo di Roma Franciaország magatartásáról szólva, azt írja, hogy az amerikai partraszállás Észak-Afrikában nem annyira az angolok és amerikaiak támadó erejét, mint inkább a franciák passzív magatartását bizonyítja. Marokkó ellenállása az amerikaiakkal szemben gyermekmesének bizonyult. Leadták ugyan egy-egy puskalövést, de ezt is csak olyan katonák, akik

nem tudták pontosan, miről van szó. Az amerikaiak semmiféle komoly ellenállással nem találkoztak.

Remélni lehetett volna, hogy Franciaország politikáját nagyobb érzelem és egység fogja jellemezni, aminek azonban éppen az ellenkezője történt. A tábornok, akiket Petain kiküldött a gyarmatokra, arra törekedtek, hogy minél nagyobb függetlenséget, biztosítsanak maguknak az anyaországgal szemben. Darlan azonnal hajlandó volt az amerikaiaknak szabad utat engedni. Giraud esetében felmerül a kérdés, miért engedte meg a vichyi kormány Giraud Afrikába való távozását. Ugy látszik, bizonyos körökből azt a megbízást kap-

tékedésként van itt szó, hanem a honvédelmi szolgálat mindenikre kiterjedő érvényességének a megvalósításáról. Még hozzátehetjük azt, hogy a komoly frontszolgálatnak nagy nevelőhatása is lesz. Egyébként itt is rá kell mutatni arra, hogy a nyilatkozattal egy időben

már meg is jelentek a járagszok: tíz keresztálynyi zsidónak két hónap leforgása alatt honvédelmi szolgálatra be kell vonulni.

A szónak és a tettnek ilyen nagy-szerű egységét szeretjük és értékeljük a honvédelmi miniszter beszédében.

ta, hogy egységesítse Észak-Afrika politikai és katonai hatalmát. Ezzel a céllal vitte magával valószínűleg Flandria és más parlamentri személyiségeket.

A lap végül kiemeli a német kormány párizsi szövevényének kijelentését, amely szerint:

nem szabad kétségbevonni Laval miniszterelnök jóakarátát, de a tengelyhatalmak immár belátták, hogy a vichyi kormány kétségbeesett játékot folytatott és folytat továbbra is.

A tengely páncélos haderejének zöme elfoglalta az elkészített állásokat

Berlinből jelentik: (B. T.) A német fővárosban az a benyomás arakodik, hogy Észak-Afrikában mindkét hadszíntéren a fejlemények új fordulóponthoz érkeztek. Rommel visszavonuló hadmozdulatai nagyjából befejeződtek és elérték a kiszemelt és előre elkészített állásokat. A nyugati arcvonalon Tunisz területén a felvonulás mindkét részről annyira előrehaladt, hogy az első említésreméltó harc érintkezése közvetlenül küszöbönállónak tekinthető. A tengely-hadvezetés szándéka nyilvánvalóan az, hogy haderejének új állásait mindaddig, amíg lehetséges, leplelje. Katonai helyről csupán annyit lehetett megtudni, hogy a német páncélos hadsereg zöme elfoglalta az elkészített állásokat.

Beszállították az első angol foglyokat a Tunisz-tabarcai határhoz

Berlinből jelentik: (MTI.) Az Interinf jelenti: Eddigi jelentések szerint a Tunisz felé vonuló amerikai menetoszlopok néhány kisebb élcsapaton kívül még nem érték el Tunisz területét és nyilvánvaló, hogy csak lassan haladnak előre. Ezzel szemben az első angol hadsereg a partj uton nagyobb erővel már eljutott Tabarca térségébe és már

negyortétek az első csatározások a két élén járó csapatai között. Beszállították az első angol foglyokat Tabarca és Tunisz melletti határvezetéstől. A tengely bombázó kötelékei mély repüléssel támadták az ellenség hadoszlopait. Bombákkal és fedélzeti ágyuk tüzevel szétromboltak sok csapat szállító tehergépkocsit. Az angolok érzékeny véres veszteséget szenvedtek. Egy páncélos vadászszázad megsemmisített két közepes nagyságú angol páncélkocsit, két harckocsit felgyújtott. Csütörtökön az eddigénél is nagyobb élénkséggel

folytatták a légitámadásokat Bona, Philippeville és Bougie térségben, az említett helyek katonai berendezései ellen. A Marokkóba behatolt három amerikai hadosztály, melyek között van egy páncélos hadosztály is, a legutóbbi napokban azzal foglalkozott, hogy a közigazgatásban amerikai ügyrendeket és biztosokat helyezzen el. — Ezeknek egyrésze már, mint konzuli képviselő az Egyesült Államok részéről régebben résztvevett a megvesztegetésekben, kémkedésben és ezzel az angol-amerikai kaland előkészítésében.

Közel másfélmillió létszámú lesz a spanyol hadsereg

Madridból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A spanyol hadsereg létszáma 1,350.000 fő lesz, beleértve a spanyol légit és a benschülött katonaságot. Újabb évfolyamok mozgósításától egyelőre eltekintenek.

Tetuanból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az Alguryan című marokkói arab nemzeti lap tiltakozik az északamerikaiaknak a Marokkóval szemben tanúsított erőszakos magatartása ellen és kijelenti, hogy a marokkói araboknak a végeőkig küzdeni kell megértett joguk helyreállításáért, és becsületük megvédelmezéséért. A lap felhívást intéz minden nemzeti érzelmu arabhoz, hogy védje meg az arabok jogait a jogszérmekkel és merénylettekkel szemben és fogjon össze az ország függetlenségének és önkormányzatának biztosítása érdekében.

Londonból jelentik: (B. T.) Eisenhower főhadiszállásának londoni szóvivője

közölte, hogy az Egyesült Államok kormánya diplomáciai tanácsadókat nevezett ki Eisenhower mellé. A tanácsadó Murthy Robert és helyettese Freemann Mátyás. Murthy a párizsi nagykövetség tanácsosa volt, majd Vichybe került és onnan nevezték ki francia-északafrikai főkonzullá. Helyettese a párizsi követségben első titkár volt. — Majd a londoni amerikai nagykövetség első tanácsosa. A brit kormány által kinevezett diplomáciai tanácsadó. Mark azelőtt a párizsi brit nagykövetség tanácsadója, majd a Foreign Office francia ügyeinek osztályvezetője.

Londonban a kinevezésekkel kapcsolatban megjegyzik, hogy sem az angol, sem pedig az amerikai kormány Francia-Eszakafrika politikai kérdéseit, a katonai kérdésekkel szemben nem helyezi háttérbe, hanem az egész francia kérdés szempontjából döntő jelentőségűnek tartja.

Stalingrádban szivósan törnek előre a kisebb német rohamosztagok

Nagy hadgyakorlatokat tartott a spanyol hadsereg

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A szovjet rádió jelentése szerint a szovjet kormány hozzájárult a mexikói kormány indítványához, hogy állítsák helyre a diplomáciai kapcsolatokat a Szovjet-Unió és Mexikó között.

Madridból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Csütörtökön reggel befejeződtek a Valencia vidékén rendezett, több napig tartó hadgyakorlatok. A hadgyakorlatokon valamennyi fegyvernem résztvevett és azoknak célja volt kipróbálni, miként tudnának szembeszállni a spanyol csapatok egy partraszállási kísérlettel. A hadgyakorlatokon sok tábornok vett részt és azok eredménye rendkívül kielégítő volt.

Willkie új atlanti-egyezmény kibocsátását tartja szükségesnek

Stockholmból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Washingtoni jelentés szerint a Newyork Herald Tribune részéről összehívott ülésen a szónokok koreben felezőált Willkie és Sumner Welles is. Willkie a népek gazdasági helyzetének megjavítása mellett foglalt állást. Szükségének tartja új Atlanti Charta kibocsátását. A charta legfőbb elve kell legyen, hogy a népek maguk és elfogadják az abban foglaltakat. Az első világháború után kitunt, hogyha a népek egyet is értenek elviekben, a megvalósítás tekintetében egészen különbözően gondolkoznak. Meg kell hallgatni azokat a népeket is, akiket eddig nem hallgattak meg, így a hindukat és az amerikai földrészt több népet is. A világ igazi szabadságának a gazdasági egyenjóságban kell nyugodnia. Sumner Welles kijelentette, hogy a világ újjászervezésére elégtelen a Briand-Kellog-féle paktum megvalósítása.

Amerikában két tábor küzd: az elszigetelődési pártiak és a hatalmi politikát folytatók pártja. Az elszigetelődési

pártiak szerint a háború 20 évenként visszatérő jelenség, de az Egyesült Államoknak nem kell abban részt venni. A másik tábor szerint az Egyesült Államoknak az egész világ dolgaiban részt kell venni, tehát azokat az elveket, amelyeket az Egyesült Államok magának vall, el kell fogadnia más államoknak is, akár tetszik, akár nem.

Amsterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az amerikai hírszolgálat szerint Morgenthau, az Egyesült Államok pénzügyminisztere

Stalingrád helyzetét súlyosnak tartja az angol sajtó

Genfből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Daily Herald moszkvai tudósítójának jelentése szerint Stalingrád helyzete napról napra veszélyesebb. Nem szabad lebecsülni azoknak a kisebb harci osztagoknak a jelentőségét, amelyekkel a németek

Arulás! Bűnhődés: Cseka! Halál! Izgas magyar filmujdonság!

Negyediziglen

Főszerepben: Eszényi Olga, Hosszu Zoltán, Sulyok Mária, Nagy István
Előadások kezdete: 3, 5, 7, 15 orakor az Apolló Filmszínházban

Belvárosi Kellemesen fűtve

A szezon leghatásosabb filmje:

Férfi hűség

Főszerepben: Páger, Bulla Elma, Tolnay Klári, Izgalom, szerelem, humor
kiállítás. Jegylovót 11-től 1 ig. Kedvezményes jegyek 25 tól érvényesek.

Turay Ida legragyogóbb vigjátéki alakítása

Férjet keresek

Pénteken utójára: Szombattól a CASINOBAN

Leányvári boszorkány

ROOSEVELT ELSŐ PARLAMENTI VERESÉGE A KÖZTARSASAGI PART VALASZTASI GYÖZELME ÓTA

Madrid. (MTI) A NTL jelenti: Az EFE hírszolgálati iroda jelentése szerint a kongresszus törvényhozó bizottsága elvetette Roosevelt elnöknek azt az indítványát, hogy a háború tartamára bizonyos alkotmányjogi ügyekben korlátlan teljhatalmat ruházzanak rá. A köztársasági párt legutóbbi választási győzelme óta ez az első parlamenti vereség, amely Rooseveltet és az Egyesült Államok kormányának tagjait érte.

VARATTAN ÖSZINTE BESZÉD ECUADOR ELNÖKÉNEK COLUMBIAI FOGADTATASÁN

Madrid. (MTI) A NTL jelenti: Különös incidens történt Ecuador elnökének columbiai látogatásakor. Az EFE hírszolgálati iroda jelentése szerint a köztársasági elnök bogotai fogadása alkalmával Gomez, a columbiai konzervatív párt vezére a fogadás során váratlanul a vendég köztársasági elnökéhez fordult és így szólott:

— Az itt elhangzott nagy szavak után szükségesnek tartom kijelenteni, hogy ebben az országban egyáltalán nincs demokrácia. Allandóan üldözik a katolikus egyházat és a rendszerető polgárokat. Napról-napra növekszik a gyilkosságok száma, mert a gyilkosokat politikai okokból nem büntetik meg.

HÁZRÓL-HÁZRA JÁRVA IRJÁR ÖSSZE BUDAPESTEN A HONVÉDELMI SZOLGALATRA JELENTKEZŐ NŐKET

A Magyar Országos Tudósító jelenti: Az önkéntes női honvédelmi munkaszolgálat toborzó hölgyei megkezdik Budapestén a házról-házra járást. Tegnap falragaszok jelentek meg a városban, amelyekben jelentkezésre szólították fel a nőket. Bejelentik, hogy sorra járnak minden lakást és összeírják az önként jelentkezőket. A női munkaszolgálatról szóló törvény lehetőséget ad arról is, hogy a nőket kötelezzék a munkaszolgálatra, ha a szükség megkívánja.

Eltemették Kovács Sándor bihari plébánost

Nagyvárad. Saját tud. Pénteken délután fél 3 orakor temették el az olasz temető Haller-kápolnájából a hirtelen elhunyt Kovács Sándor bihari plébánost. A temetési szertartást Molnár Kálmán prélatus-kanonok vezette nagy papi segédlettel. A temetésen megjelent Nagyvárad és a bihari cseresi kerület papságának sok tagja és az elhunyt sok barátja és ismerőse. A szertartási gyászénekeket a hitudományi főiskola kórusa énekelte.

Hivatalvizsgálatot tartott a városi számonkérőszék

Nagyvárad. Saját tud. A városi törvényhatósági bizottság számonkérő széké, amelynek tagjai a főispán, a polgármester és két bizottsági tag, péntek délelőtt hivatalvizsgálatot tartott a városi ügyosztályán.

közölte, hogy a kincstári hivatal december folyamán összesen 9 milliárd dollár kölcsönt vesz fel, hogy fedezhesse a fokozódó háborús kiadásokat. Ez a minden lehető forrásból felhajtott összeg a világnak eddig legnagyobb kölcsöne lesz.

Panaszkodik a londoni sajtó, mert nem kap elég hírt Észak-Afrikából

Stockholmból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A londoni sajtó felpanaszolja, hogy Észak-Afrikából rendkívül kevés hírt kap. Az algiri főhadiszállás a tudósítók minden táviratát kiméltlenül megcenzurálja. Illetékes brit körökben kijelentik, hogy a helyzet rendkívül kényes és nem szabad lebecsülni azokat a tengelyerőket, amelyek Tuniszt és Libiát védik. A Times szerint a tengely ellenállását komolyan kell kezelni, mert az ellenség rendkívül rövid időn belül biztosíthatja utánpótlását. Brit körökben rendkívül heves harcokra számítanak.

egyre tovább törnek előre a városban. Ez az új módszer, amellyel a németek a még megieví ellenállást legyűrik, sokkal veszélyesebb, mint eddig gondoltuk volna. A Szovjetnek a Volgántulról való ellátását megakadályozza a jégzajlás.

Hatalmas felvonulásokkal készítik elő a közeljövő nagy meglepetéseit a tengelycsapatok

Harci érintkezésbe kerültek az amerikaiak a németekkel. Petain hűségre szólította fel Észak-Afrika lakosságát

Rómából jelentik: (MTI) Mértékadó olasz politikai körökben Spanyolország által elrendelt mozgósítási intézkedésekkel foglalkozva, hangsúlyozzák, hogy Olaszország és Spanyolország kapcsolataiban semmi nem változott. — Olaszország és Németország kapcsolatai Spanyolországgal változatlanul rokonszenvesek és barátságosak.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Ha az északafrikai és európai háborus helyzetet figyelemmel kísérjük, ez az érzésünk, hogy olyan események küszöbén állunk, amelyek túlhaladják az angol-amerikai északafrikai hadműveleteket. Ez az érzésünk két dologon alapszik. Először a német-olasz ellenintézkedéssel kapcsolatban a megszokott mértéken túlhaladó tartózkodás tapasztalható. Ebből arra lehet következtetni, hogy nagy jelentőségű lépések vannak előkészülőben, amelyeket az ellenség legkevésbé sejt. A másik dolog, hogy német-olasz részről minden eddiginél nyilvánvalóbban alkalmazzák az elködösítés taktikáját, olyan kialakulóban lévő felvonulásokra, amelyet még csak sejtetni sem engednek.

A marokkói rádió szerint az amerikaiak elrendelték számos közéleti személyiség internálását, akikről azt állították, hogy akadályozták a szövetségesek háborus erőfeszítéseit.

Súlyos tengeri veszteségekre készíti elő a közvéleményt az angol sajtó

Stockholm. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol sajtó egy része aggodalmát fejezi ki a tengely buvárhajóinak, az angolszász utánpótlás elleni fokozott támadásai miatt. A Daily Mail súlyos tengeri veszteségekre készíti elő a közvéleményt.

Bern. (Bud. Tud.): Az amerikai főhadiszállás jelentése szerint az előretolt brit és amerikai erők harciérintkezésbe kerültek a német elővédekkel.

„Francia kormány csak egy van és annak élén Petain áll!”

Vichy. (MTI.) A Német TI jelenti: Petain államfő csütörtökön rádióbeszédet intézett a franciákhoz. Felszólította Francia Észak-Afrika tisztjeit és katonáit, ne engedelmességen a méltatlanná vált vezetőknek. Valamennyi franciának kötelessége a törvényes kormányának engedelmeskedni. Kormány csak egy van és annak élén Petain áll.

Marseille. (MTI.) Az Interinf jelenti: Darlan az algériai rádióban beszédet mondott, melyben kijelentette, hogy Amerika hatóságaival összhangban átvette Észak-Afrika főbiztosi állását. A gyarmatbirodalom katonái számára kijelentette, hogy olyan férfiut jelöl ki vezérükül, aki nagy tiszteltnek örvend: Giraud tábornokot.

katonát és polgárt letartóztattak, mert megtagadták az engedelmeséget Darlannak.

Tunisz. (MTI) A Német TI jelenti:

November hó 21-én, szombaton este fél 7 órakor
A Református Kulturpalota dísztermében

Körösi Csoma Sándor Emlékest

Életét és tudományos munkásságát ismerteti:

BAKTAY ERVIN

egyetemi tanár, a világhírű India-kutató.

Az előadást színes, vetített képek kísérik.

Ismerjük meg a halhatatlan világhírű székely életét, India titokzatos világát! A 3 órás előadás technikai okok miatt elmarad, ezen előadásra megváltott jegyek az esti előadásra érvényesek. Helyárak: 1.— P, 1.50 P és 2.— P-ös árban válthatók Simon István könyvüzletében. Bémer-tér 3.

Súlyos zavargások Észak-Afrikában

Tanger. (MTI.) A Stefani jelenti: Oránban szerdán súlyos események történtek. A kikötőnegyedben összetűzés támadt egy amerikai katonákból és egy mozulmánokból álló csoport közt. Az utóbbiak közül sokan elestek. Az amerikai hatóságok igen szigorú intézkedéseket rendeltek el a rend fenntartására. A város utcáin járőrök cirkálnak. Híre, hogy az amerikaiak a spanyol nemzeti dandár 900 tagját, akik annak idején résztvettek a polgárháborúban és most az algériai gyűjtőtáborban voltak, szabadon bocsátották. Ezek most külön dandárt alkottak.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az észak-amerikai hírszolgálat közli, hogy Észak-Afrikában az algériai hegyekben lázadás tört ki a megszállók ellen.

Tanger. (MTI.) A Stefani jelenti: Algírból jelentik, hogy az észak-amerikai katonai hatóságok több francia

Két hadihajót találtak el a német bombák

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A csütörtöki hadijelentés kiadásakor közlik: Tuniszban a tengelycsapatok zavartalanul folytatják további szakaszok megszállását. Lényegesebb harciselekményre az angol-amerikai csapatokkal szemben nem került sor. A légierő folytatta támadásait az ellenség hajók ellen. Cyreikában a német és olasz páncélos hadsereg továbbra is távortartotta magát az angol páncélosoktól. Az angoloknak nem sikerült keresztülvinni azt a szándékukat, hogy Benghazai környékén bekerítsék Rommel csapatait. A keleti arcvonalon a megjavult időjárás lehetővé tette a kaukázusi harcok megélénkülését. Német csapatok folytatták a stalingrádi szovjet ellenállási fészkek felmorzsolását. A volhovi arcvonalon bekövetkezett támadásokat vertünk vissza.

Berlin. (MTI.) A Interinf jelenti: Montgomery csapatai hosszabb szünet után szerdán újra folytatták az előnyomulást. Német-olasz bombázókombinációk Felderítő repülőgépek megállapítása szerint biztosan elpusztítottak legalább 120 páncélos, üzemanyagkocsi, járművet, löveget. Német bombázók Tobruk és Derna között eredményesen támadták az ellenség utánpótlását. Több tüzet figyeltek meg. Egy repülőgép Dernától keletre megtámadott egy angol hajókötéleket. Német repülőgépek súlyos találatokat értek el az egyik könnyűcirkálón és egy rombolón. Mindkét hajó mozdulatlan maradt.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli: Tuapse területén az ellenség részét

német csapatok bekerítették és megsemmisítették. Alagirtótól keletre véresen visszavertük a szovjet súlyos támadásait, valamint tüzérségi tüzrel és légitámadásokkal szétszórtuk a csapatgyülekezéseket. Német harci és csatarepülőgépek a rossz időjárás mellett is eredményesen támadták a szovjet ütegeket.

Stalingrádban rohamcsapatvállalkozások voltak.

A doni arcvonalon szövetséges csapatok több támadást visszavertek, miáltal a szövetséges légierő nagy veszteséget okozott az ellenségnek. Itt új harcok vannak folyamatban. A Halász-félszigeten német csapatok visszaverték a szovjet ismételt éjjeli támadásait. A legutóbbi napok kemény elhárító harcaiban különösen kitűntette magát a volhovi arcvonalon egy berchtesgadeneri hegyi vadászrezend, amely a szovjet támadásokat négy napon át visszaverte.

Cyreikában a német és olasz csapatok továbbra is eltávolodnak az ellenségtől. Német harcigépek többé találtak brit felderítő páncélosokat és különféle gépjárműveket. Az angol tengeri erők elleni harcban Derna közelében súlyos találat ért egy ellenséges cirkálót és egy rombolót.

Német és olasz légierő bombatámadást intézett Bone kikötője, valamint a tuniszi tengerparton gépesített ellenséges erők ellen. Hajókaravánok elleni támadás alkalmával Casablanca előtt egy német búvárnaszád megtorpedózott egy ellenséges hajót.

Az angol légierő az elmúlt éjjel támadást intézett a megszállt nyugati partvidék helységei ellen. A francia lakosság körében nagy veszteségek voltak. A légvédelmi tüzérség három gépet lelőtt.

572 hajó pusztulását vallják be az amerikaiak

Stockholm. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat szerint az amerikai tengerészeti minisztérium nyilvánosságra hozta a szövetséges veszteségeit a Csendes-óceán nyugati részén. E szerint a háboru kezdete óta a nyugati Csendes-óceánon 572 amerikai, szövetséges és semleges hajó vesztett el.

Nanking. (MTI.) A NTK jelenti: Yositomi, az itteni japán nagykövetség tanácsosa rádióbeszédében visszautasította Csungkingnak azt az állítását, hogy a nagykeletázsiai minisztérium megszerzésével Japán azt a célt követi, hogy Kinát Japán gyarmatává tegye. Japán politikája Kína kérdésében változatlan marad, viszont Nagybritannia és az Egyesült Államok már kezdettől fogva azt a célt követték, hogy Kinát gyarmatukká tegyék.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Cyreikában a német és olasz páncélos hadsereg továbbra is távortartotta magát az angol páncélosoktól. Az angoloknak nem sikerült keresztülvinni azt a szándékukat, hogy Benghazai környékén bekerítsék Rommel csapatait.

Gumihulladék gyűjtési hét november 23-ától

Sár-, hócipő, műszaki és egyéb házi hulladékot kutassunk fel és átvételre készítsük elő. — Leventék értejenek.

Testvérkezlet szorít a kéz...

Izléses meghívó fekszik előttünk, a Római Katolikus Nőszövetség bihari kerületi közgyűlésének a meghívója. Gondolkodásra késztet bennünket, mert az a munka, amelyet a nőszövetség az egyesítésre forrasztott egyesületek útján végez, a szebb jövő reményét sugározza felénk.

A nőszövetség megtalálta az igazi építő munka útját. A szebb magyar jövőt, a krisztusibb Magyarországot csak a testvéri kézszorításban összefonódott kezek tudják megvalósítani. Több kéz több erő; több szív több szeretet; összefonódott kezek erőközlőséget s szeretetben összeforrított szívek legyőzhetetlen erőt jelentenek. A szétforgácsolt erők csak kis eredményeket érnek el s a szétforgácsolt szép akarásokat, részletmunkákat könnyen elfújja a súlyos idők zord szele. Így együtt, az a munka, amelyet a nőszövetség végez, hódító és maradandó erőt képvisel. Mindenkor igaz az életben a hódító szava:

A parszemét, mely csak magában áll,
Elfújja egy kis szellő, egy lehellet;
De hogyha összeolvad, összenő, ha
A parszemekből szikla alakul:
A fergeteg sem ingathatja meg.

Egért nézünk bizakodva az egyesült Katolikus Tóbor munkája elé. Meg azért is, mert meggyőződésünk, hogy minden krisztusi eszme építőleg hat az emberi életre. Az egység, az összefogás keresése a katolikus világnézet mélyéből fakadó törekvés. Ez a törekvés és a közös munkában való tetté érlelése a Corpus Christi Mysticumnak, Krisztus titokzatos testének életáramát viszi át a világba. Szeretet és erő árad a katolikumából, amely már sokszor megújította a világ képét s ma is ebből sorjád a szebb jövőt.

A szebb jövő célkitűzése az idén: családmentés — nemzetmentés. Ezt írta zászlajára az elkövetkez munkáiban a Katolikus Akció. A zászlót a nőszövetség átvette s most a családmentés — nemzetmentés zászlaja alatt küzd annak megvalósulásáért. Az egész társadalomnak dolgoznia kell ezért a célért, hiszen az egész társadalom ügye ez. De a feladat megoldása, a nemzetmentés a családon keresztül mégis elsősorban a nők kezébe van bízva.

A nő a világ nevelője. De Maistre mondta leányának: a nők minden remekműnél nagyobbat alkotnak, „az ő térdeiken fejlődik a világ legremekesebb műve: az ember.” Tegyük meg ehhez a hűleselő Leibnícnek kijelentését: „Megjavíthatnók a világot, ha megjavíthatnók a nevelést.” Sőt még ezt is egészítsük ki a nagy francia írónak, Bouzounek szavaival: „Megjavíthatnók a nevelést, a gyermeket, az ifjúságot, az emberiséget, ha sikerülne megváltoztatnunk az anyák lelkiületét.” S ekkor előttünk áll a nőszövetség összefogásának nagy jelentősége. Mert ez most a nőszövetség egyesületeinek célkitűzése, hogy a családon keresztül egyesült erővel harcra szálljanak a nemzetért. A-

egyesület tagjai megszentelik elsősorban önmagukat, de azután kiszállnak az egyéni keretek közül, hogy a meggyarapodott erkölcsi tőkével áthassák a társadalmat, amelyben élnek. Munkájuk arra irányul, hogy Krisztust alakítsák az emberi szívekben, Krisztus világnézetét, Krisztus szívének meleg szeretetét

Nagy érdeklődés előzi meg az Országos Magyar Cecília Egyesület nagyváradai kerületének alakuló gyűlését

Dr. Scheffler János és Grósz József püspökök is részt vesznek az alakuló gyűlésen

Nagyvárad. Saját tud. Nagy, ünnepi zenei eseményre készül Nagyvárad katolikusága, de ezenkívül a megújult magyar egyházi zene iránt érdeklődő minden igaz magyar. Szent Cecília napján, vasárnap délután érkezik városunkba az Országos Magyar Cecília Egyesület kiküldött vezetősége, hogy a nagyváradai egyházmegyei főhatóság által kijelölt bizottsággal karöltve városunkban is megalkalítsa az egész nagyváradai egyházmegyére kiterjedő egyesületet, melynek hivatása lesz az új egyházi magyar zene és ének művelése, az egyházmegyei zene- és énekgyakorlat egészséges megreformálása. Az alakuló díszgyűlésre, amely hétfőn délelőtt, november 23-án lesz a városi házi dísztermében, Nagyváradra érkeznek dr. Scheffler János és Grósz József püspökök is. A díszgyűlés részletes műsora a következő:

1. Kodály Z.: 150. zsoltár; Bárdos L.: Istené az a dal... háromszólamu motetta. Előadja az Immaculata róm. kat. püspöki óvónőképző intézet énekkara Csiky Gyuláné Schippert Margit tanárnő vezetésével.

2. Az ülést megnyitja dr. Scheffler János szatmári megyéspüspök, nagyváradai apostoli kormányzó.

3. Bárdos L.: Szállj a dal... négyzólamu kánon; Halmos L.: Asszisi Szent Ferenc naphimnusza. Előadja a

vigyék az életbe, hogy az élet is nagygyá érlelődjék Krisztus által.

Tisztelettel fordulunk a vasárnapi közgyűlés felé, mert ennek az apostoli tűznek lángját érezzük ott fellebogni. A nőszövetség tagjai részére pedig legyen a közgyűlés erőgyűjtés. Érezzék meg a testvéri kézszorításban az egyesülés nagy erejét s acélozza meg munkájukat az a tudat, hogy ennek az összetartó munkának gyönyörű gyümölcse lesz: Családmentés—Nemzetmentés.

Dr. Virág Jeromos.

m. kir. tanítónőképző intézet énekkara Lukács László tanár vezetésével.

4. Az OMCE nagyváradai egyházmegyei kerületének megalakulása.

5. „Élet és ének — mai magyar egyházzenei problémák” címmel előadást tart Bárdos Lajos zeneművészeti főiskolai tanár, az OMCE világi alelnöke.

6. Kodály Z.: Ave Maria; Bárdos L.: Mily igen jó... zsoltárének. Előadja a róm. kat. hittudományi főiskola énekkara András Edkarnagy vezetésével.

Az alakuló díszgyűlés elő nagy érdeklődéssel tekint mindenki, aki szívében viseli a zenéjében és énekében megújuló magyarság sorsát. Az új magyar egyházi zene és ének már szép multra és gazdag eredményekre tekinthet vissza. Ezekből az eredményekből fognak bemutatni a szereplő énekkarok a díszgyűlésen. Egyébként örömdetes tény az, hogy az anyaországból városunkba jött és itt működő fiatal tanárok és karnagyok mind az új magyar irány hívei és már eddig is szép eredménnyel dolgoztak. Különösen ki kell emelnünk itt az Immaculata óvónőképzőjének kórusát és az állami leányliceum és tanító-nőképző énekkarát. Csikyné Schippert Margit és Lukács László tanárok valóban úttörő munkát végeztek városunkban ezen a téren. Mindkét kórus kitűnő és diszkrét városunknak.

Négy évi feygházra ítélték gyermeke meglójtásáért egy érmihályfalvai asszonyt

Szerencsétlen családi élet okozta az asszony meglójtását

Nagyvárad. Saját tud. Skrubucz Gáborné, Kovács Julianna 27 éves érmihályfalvai gyári munkásnő gyermekgyilkossági bűnyűjét tárgyalta péntek délelőtt a nagyváradai törvényszék Várad-tanácsa. A vádat dr. Levente István kir. ügyész, a védelmet dr. Turnouszky Sándor képviselte.

Skrubucz Gáborné — mint a vádiratból kitűnik — 1942 július 31-én törvényes házasságból született gyermekét előre megfontoltan megölte olyképpen, hogy a gyermek nyakára rongydarabot csavart és azt addig szorította, míg a gyermek lélegzett, majd a közelben lé-

vő mély kút vizébe dobta, minek következtében az zsinogeléses fulladás következtében meghalt.

Kihallgatása során a vádlott beismerte bűnöségét. Elmondotta, hogy három kis gyermeke van, az ura nem dolgozott, soha nem adott egy fillért sem a gyermekek részére, sőt előfordult, hogy amikor ő a gyárba menve, otthon hagyta gyermekeit, azok éhségükben a fűvet rágták, mert az apjuk elette előlük a számukra otthonhagyott élelmet. Amikor újra áldott állapotba került, tudomására jutott, hogy a férje azt hi-reztelte a faluban: nem az övé a szü-

letendő gyermek. Emiatt is, de főként azért, mert sohasem adott neki pénzt, összeveszett a férjével, aki erre otthagytta s hazaköltözött az anyjához.

Ő, mintegy hónappal később elkese-redésében elhatározta, hogy elpusztítja születendő gyermekét és önmagát is. Áldott állapotában még az utolsó napon is dolgozott. A cselekmény napján kissé későbbben készült el az öltözködés-sel, a gyár már dudált s neki mintegy kilométernyi út kellett odáig megtennie. Zsebkeendő helyett hirtelen előkapott és zsebreavágott egy foltzseához való, piros rongydarabot. A gyárból hazafelé jövet, a kertjükben lévő kukorica között érték utól a szülési fájdalmak, nem bírt tovább menni s ott szület meg gyermekét, minden segítség nélkül. A zsebében lévő rongyot a gyermek nyakára csavarta, de arra nem gondolt, hogy össze is szorította volna, azután felvette a gyermeket s elindult a ház felé. Utközben a kút mellett haladt el s a gyermeket beledobta. Állítása szerint a gyermek nem sirt és nem is mozgott.

Skrubucz Gáborné vallomása után a törvényszék megkezdte a tanúk, szakértő tanu és orvosszakértők kihallgatását.

A tanu- és szakértő kihallgatások után sor került dr. Levente kir. ügyész vádbeszédére. Kérte a vádlott bűnöségének gyilkossági büntetésében avló megállapítását s ennek megfelelően történő megbüntetését.

Dr. Turnouszky védő ezzel szemben a vádlott feldult lelkiállapotát domborította ki.

A bíróság hosszas tanácskozás után gyilkossági helyett szándékos emberölés büntetésében mondta ki bűnösnek Skrubucz Gábornét és ezért 4 évi feygházra ítélte. A vádlott megnyugodott az ítéletben, a védő ennek ellenére felebbezést jelentett be. A királyi ügyész is felebbezett.

Be kell jelenteni a december 9-ig el nem adott kis zsidó ingatlanokat

Nagyvárad thj. város polgármestere 56128—1942. szám alatt a következő hirdetőmenty adta ki: A m. kir. földművelésügyi miniszter úr 550.000—1942. sz. rendelete 1. §-a értelmében az a zsidó (1942. XV. t. c. 1. §.), aki az 5300—1942. M. E. sz. rendelet 2. §-a értelmében átruházható ingatlanát az 1942. évi december hó 9. napjáig nem idegeníti el, köteles ilyen ingatlanát a telekkönyvi adatoknak és az ingatlan területének megjelölésével az 1942. évi december hó 15. napjáig a községi előjárásnak (polgármesternek) bejelenteni. A bejelentés alkalmával át kell adni a bejelentett ingatlanokra vonatkozó telekkönyvi betétnek (teleknyvjókönyvnek) az A. és B. lap valamennyi fennálló tételét és a C. lapon a hasznélvezetre, hasznóbérletre, és átengedési kötelezettségre vonatkozó esetleges bejegyzéseket magában foglaló hiteles szemléjét.

Fenti rendelet értelmében felhívom az 5. kat. holdon aluli mezőgazdasági ingatlanul rendelkező zsidó birtokosokat, hogy ingatlanukat ezen rendelet rendelkezéseinek megfelelően 1942. évi december 10-ig a gazdasági ügyosztályon (Városháza II. em. 26. sz.) jelentésk be. A mulasztók ellen az 1942. évi X. t. c. 16. §-ában meghatározott kihágás miatt a feljelentést meg fogom tenni. Nagyvárad, 1942. november 18.

Dr. Soós István e. k. polgármester.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol!

Dr. Karácsony Sándor előadása a szabadegyetemen

Fontos az, hogy a nemzet nevelése magyar legyen — mondotta a kiváló professor

Egészen rendkívüli kultur élvezetben volt része azoknak, akik csütörtök délután eljöttek, hogy a szabadegyetemi előadás keretében Karácsony Sándor budapesti egyetemi tanárt meghallgassák.

Megjelenésében, apró gesztusaiban, amivel bevezető szavait kísérte annyi meggyőző erő és lendület nyilvánult meg, ami csak egy egészen rendkívüli, a szellem minden fegyverének birtokában levő tudóstól lehetséges.

— Mielőtt a dolog lényegére térnék — mondotta bevezető szavaiban Karácsony professor — rá kell világítani arra, milyen viszonyban van egymással tulajdonképpen a nevelés és a közvélemény. Sőt még erről beszélni is korai. Először is tudnunk kell azt: mi is az a közvélemény. Ha egyszerűen nézzük: a közvélemény a közlélek tudása, helyzete, állásfoglalása. Tudományosan nézve azonban nem ez. Így sem lenne nehéz a meghatározása. Erre egy egyszerű felvilágosító munka is elég lenne. Csak hogy engem már felvilágosított egy falusi bácsi, aki a 48-as községben melyből magam is származom, a 67-es képviselőjelölt beszédére figyelt. Ez a képviselőjelölt elsőrangú szónok volt. S amit mondott, annak volt is „magya-va.”

— Mit szól hozzá, — kérdeztem az emberemet, amikor a beszéd végre elhangzott.

— Hát — felelt az én emberem — nehéz lenne egyet nem érteni vele.

— No és rá fog szavazni? — kérdeztem.

— Azt már nem!

— Hát ha tetszett, amit mondott, miért szavaz másképp?

— Azért uram, — felelte — mert más dolog az okosság, és más magyarnak lenni.

— Ezzel a kis párbeszéddel — folytatta a kitünő előadó — úgyhiszem pontosan sikerült reávilágítanom arra, hogy a közvélemény nem értelmi funkció, különben ott helyezkedne el, ahol az okosság. A társas lélek érzelmi elem. Minden benne van, — de elejétől fogva. A mélységben pedig mindig az érzelme gyökerezik. Az a munkája tehát, amely értelemmel igyekszik irányítani a közvéleményt: hiábavaló, miután azt alakítani csak érzelmi alapon lehet.

Karácsony professor ezután kiegészítő következtetéssel irányította a hallgatóság figyelmét arra a pontra, ahol a nevelés a közvélemény irányításával találkozik.

E hármas fogalom: az értelem, akarat és érzelme s ezek letéteményeseinek felvázolása után — a kitünő előadó rátért a nevelés problémájára. S felvilágított arra, hogy az értelem szerepe a nevelés terén, akárcsak a

közvélemény irányításánál — jelentéktelen. Közvéleménnyé is csak akkor válhat valami, ha az értelem elmerül és érzelmivé bír lenni. S így találkozik egymással és így hathat a nevelés a közvéleményre. S ha a magyar közvéleményt akarjuk irányítani a nevelés által, az a fontos, hogy a nemzet nevelése magyar legyen.

Értelmileg: világosság, érzelmileg: őszinteség, akaratilag pedig családiaság, tehát azok, amik a magyar közvélemény nevelésének feltételei.

A hálás hallgatóság perccenként ki-

robbanó tapsokkal kísérte az előadást s a végén szünni nem akaró ünneplésben részesítette a nagyszerű előadót. Vidor József, az iskolán kívüli népművelési bizottság titkára mondott dr. Karácsony professzornak köszönetet, majd kérte a közönséget, hogy miután a rendezőség a városháza diszterménél tágabb helyről nem gondoskodhat, a résztvenni akarók kérjenek részvételi igazolást. Az igazolás a népművelési bizottság Szilágyi Dezső-utca 12 sz. irodájában bármikor átvehető.

„Rendet, munkát és fegyelmet követel a hadsereg a hátországtól”

Nagy Vilmos honvédelmi miniszter beszámolt a honvédség érdekében tett intézkedéseiről

A képviselőház tegnapi ülésén a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalásánál a honvédelmi miniszter nagy beszédet mondott.

Működésében a vezető elv az igazság, a tisztesség és a becsület — mondotta. — Fontosabb feladat nincsen mint a nemzeti erő letéteményesének, a honvédségnek fejlesztése, melynek egyrésze a határokon kívül harcol. Ezt a harcot győzelmesen kell befejezni, hogy a bolsevistákat hazánk határától távolítsuk.

Er a háború a nemzet érdeke. A magyar jövőért küzdünk a Don mellett.

Nem elég ellátni a harcoló hadsereget, a győzni akarást úgy lehet megszilárdítani, hogy a nemzet minden életmegtartásának a harcoló

honvéd álljon középpontjában. Az orosz rónán hullatott vér Szent István országá számára biztosítja a méltó helyét. Az orosz tél elviselésére katonáinkat meleg ruhával láttuk el. Lehetővé tettük, hogy bizonyos idő után, ha csak pár napra is, mindenki élvezhesse az otthon melegét. Újabb kórházvonatokat szereltünk fel, hogy minden szállítható komoly sebesültet hazahozzunk. Rádiókat, könyveket küldünk ki. A hadisegélyjárandóságát lényegesen felemeltük. Megjelent a rokkantak járandóságát szabályozó új kormányrendelet. A hadiözvegyek ellátását újból szabályoztuk. Felemeltük a régi háború hadiözvegyeinek járandóságát is. Ha a viszonyok változása esetén a segély fokozása válik szükségessé, kellő időben megteszünk mindent.

Rendet, munkát és fegyelmet követel a hadsereg a hátországtól

A most folyó háború a hátországra is súlyos terheket ró, melyeket mindenkinél a teljesítőképeség határáig kell viselnie. A hadsereg három dolgot követel meg a hátországtól: rendet, munkát és fegyelmet. Mindenkit oda kell állítani, ahol az ország érdekeinek szempontjából legjobban megfelel. A költségvetés háborús ki-

adásokat nem tartalmaz. Abban csak annak a hadseregnek kiadásai vannak, melynek fejlesztését a törvényhozás már elhatározta. Nem állítom, hogy ezzel az összeggel meg tudjuk oldani a jövő évre előirányzott fejlesztést, de ha kell újból a nemzet áldozatkészségéhez fordulunk.

Csak állig felfegyverzett nemzetek élhik túl a világegést.

Honvédelmi szolgálatot teljesítenek a behívott zsidók

A haderő fejlesztésével kapcsolatban a hadseregnek szüksége van arra, hogy mögötte olyan munkaerő is ren-

delkezésre álljon, amely a nem szorosán vett harcos munkakörben felmerült teendőket végzi. A honvédelmi

törvény által létesített közérdekű munkaszolgálat nem szolgáltatott elegendő munkaerőt. Minthogy a törvény a harcoló hadsereg sorából kizárta a zsidókat, önként adódott, hogy a hiányzó munkaerőt belőlük kell kiállítani. Ugyanúgy a közérdekű munkát végző alakulatok, mint a kiegészítő munkás századok munkája egy célt szolgál: a közérdeket. A munkaszolgálatra behívottaknak tudni kell azt, hogy ők fegyvernélküli honvédelmi szolgálatot teljesítenek.

Felemelték a munkások gyermeknevelési pótlékát

MOT jelenti: Varga József iparügyi miniszter ünnepélyes keretek közt nyújtotta át az elismerő oklevelet 82 munkásnak, akik több mint három évtizede állnak a MÁVAG szolgálatában. A miniszter bejelentette, hogy a kormány elhatározta a munkások gyermeknevelési pótlékának felemelését. Decembertől kezdve az első gyermek után 7, a második után 8, a harmadik után 9 és a negyedik után 10 pengő gyermeknevelési pótlék jár.

Műsoros honvédeket rendez az Ipar-testület

Nagyvárad és Vidéke Ipartestülete karoltva a budapesti Iparos-hírlappal november 22-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel egy műsoros honvédeket rendez a Református Kulturpalota nagytermében a hadbavonult katonák itthonmaradt családtagjainak feleségélyezésére. Eme nemes és jótékony cél érdekében tisztelettel kérjük iparos testvéreinket és olvasóinkat, hogy kultúrlejárásunkat minél többen tiszteljék meg az. látogatásukkal. Nagyvárad, 1942. november hó 19. Hazafias tisztelettel: Elnökség.

Husz százalékkal felemelik a községek államsegélyét

Nagyvárad. Saját tud. Dr. vitéz Nádányi János vármegyei alispán dr. Barcsay Károly vármegyei tiszti főügyészrel két napot töltött Budapesten, ahonnan péntek délelőtt a 11 óras gyorsal érkezett haza. Az alispán a belügyminisztériumban számos nagyobb jelentőségű községi ügyet tárgyalt le. Kiszökölte, hogy a községek 450 ezer pengőnyi államsegélyt a nehéz háborús viszonyokra való tekintettel 20 százalékkal emelje a kormány. A belügyminisztérium ezenkívül az alispán közbenjárására havi 30 pengő háborús munkaadókat engedélyezett a vármegyei közigazgatás ideiglenes alkalmazottjainak is, akikről az erre vonatkozó rendelet nem intézkedett.

Fekete József cipőüzlete

Szent László-tér, Sas-palota.

Elsőrangú női-, férfi- és gyermekcipők nagy választékban!

Hőcipők, hőcsizmák, halina csizmák!

Nem osztályharc a keresztény és nemzeti munkásmozgalom!

Szalónvita, nem érdemelne meg, hogy bővebben foglalkozzunk vele, de mert a kijelentés az új keresztény kereskedelem egyik képviselőjének ajkáról hangzott el és könnyen megtörténhetik, hogy a téves fellogást mások is magukévá teszik, mégis visszatérünk reá. Történt pedig, hogy szűkebb társaságban — ahogy ez már lenni szokott — sok egyéb mellett a szociális kérdésekről is szó esett és valaki azt a kijelentést tette, hogy „az újabb keresztény munkásmozgalmak, ha elvben ellene vannak is az osztályharcnak — ahogy érdekvédelmi munkájukat végzik, az mégis maga az osztályharc, ez pedig végeredményben a keresztény munkásmozgalmak csődjét jelenti.”

Első pillanatra a felületes szemlélő talán igazat ad ennek a kijelentésnek, hiszen a keresztény munkásmozgalmak, hála Istennek, olyan becsületesen végzik munkájukat, annyira megalkuvás nélküli radikális megoldást sürgetnek, amit a munkaadó érdeklőségek a szociális szakszervezetek vizsgálásának fénykorában sem tapasztalhattak. Mondom, a felületes szemlélőt ez könnyen zavarba ejtheti, de ez éremnek itt is két oldala van.

Ha párhuzamot

vonunk a régi szakszervezetek és a mai munkásmozgalmak között rájöhettünk arra az óriási különbségre, amely a két irányzat között fennáll. A régi nemzetközi anyagelvű fellogással szemben a mai munkásmozgalmak a keresztény és a nemzeti gondolat alapján állanak. Munkasértekezleten, gyűléseken, kiadványaikban mindent az eldöntik ki és ha mást már nem is vennék tekintetbe, ez is olyan erkölcsi fölényt ad a mai mozgalmaknak, hogy még véletlenül sem volna szabad őket az osztályharc vádjával illetni. Igaz azonban az, hogy az érdekvédelmi munka során nagyon sokszor olyan eszközökhöz kell nyulni, ami a munkaadói résznek kellemesnek nem mondható percekhez vezet. De ez még nem osztályharc. És azt is nyugton leszógezhetjük, hogy a keresztény munkásmozgalmak nem is szívesen választják ezeket az eszközöket, hanem csak végső szükségben.

De legyünk

vezek szűkebb körben a helyzettel. A fokozatos iparosodás és főleg a kapitalista gazdálkodás hazánkban is felvetette a munkáskérdést, amely talán már megoldódott volna, ha munkasértekezletre nagyobb gondot fordítunk és nem hagyjuk, hogy felelőtlenül vezetői vezetés alatt elveszítse józan ítélőképességét és balra tolódjék. A mai munkasértekezlet levonták a múltak tapasztalataiból a következtetést és elsősorban a ferde irányba terelt munkástömeg nevelésére fordítanak nagy gondot, de emellett a jogos kívánások teljesítését megalkuvás nélkül szorgalmazzák. Ezek a kívánások pedig nem is valami teljesíthetetlen dolgok, hanem olyanok, amit a nemzet fennmaradása követel. Nincs itt szó egyébről, mint elismerni a munkásban az embert és emberhez méltó életmódot biztosítani számára. Milyen végre-
lenül egyszerű ezt így leírni és mennyi

nyire természetesen találja ezt minden jóérzésű ember. Mégis, ha visszapillantunk a munkáskérdések történelmére, azt látjuk, hogy mennyi vérdíjat, torradalom és munkások millióinak pusztulása kellett ahhoz, hogy ez a kívánás végre az új Európa országaiban megértésre, megvalósításra találjon. Annál szomorúbb, — de nem csodálkozunk rajta — hogy még ma is akadnak elvéve, akik ezt a legelemibb kívánást is soknak tartják és a megvalósításukra törekvő munkást megbélyegzik. Tárnyilagok vagyunk és nem csodálkozunk, mert még tulságosan közel van hozzánk az a kor, amelyben a szabad nyereszkedésre épített gazdasági élet érezteti a hatását és a megváltozott viszonyok sokak számára bizonyos átmeneti kényelmetlenséget fog okoz-

ni. A gyarló emberi természet pedig nehezen tud lemondani olyan javakról — ha jogtalanok is azok — amelyeket hosszú időn keresztül zavartalanul élvezett.

Bármennyire megértjük

is azonban ezt a fellogást, mégis változtatni kívánunk rajta. Ez azonban nem egy osztály harcot jelenti a másik ellen, hanem a nemzet egészséges, munkás rétegeinek szerves egymásba illeszkedését és az egészséges gazdasági vérkeringés megindítását.

Ne itélkezzenek tehát egyesek olyan könnyen az új, keresztény munkásmozgalmakról. Amit a mai munkásmozgalmak tesznek, azt felelősségük tudatában cselekszik. Nem öncélú politikai szervezkedésről vagy éppen osztályharcról van itt szó, hanem az életerős Magyarország felépítéséről, amelynek előfeltétele munkájának gyümölcsét élvező megelégedett munkás és a szilárd erkölcsi és gazdasági alapokon álló boldog család.

MOGYORÓSSY GYÖZÖ

Tíz korosztály zsidót kötelez bevonulásra a honvédelmi miniszter

November 25-én, december 15-én és január 15-én három csoportban kell jelentkezni a honvédelmi szolgálatra kötelezetteknek

A m. kir. honvédelmi miniszter az alábbi bevonulási s jelentkezési hirdetményt adta ki:

1. Az 1942. XIV. t. c. 3. § (3) bekezdése értelmében zsidónak tekintendők közül egyelőre az 1909—1918. években született hadkötelesek, akik akár sorozáson (toborzáson) alkalmassá nyilvánítva felavattak és ezidőszent mint besorozottak szolgálati kötelezettség alatt állanak, akár tartósan szabadságoltak, akár tartalékosok vagy póttartalékosok — az I., II. és III. járadékosztályba sorolt hadirokkantak kivételével — katonai (kiegítő) szolgálat teljesítése végett bevonulni tartoznak.

2. Mindazokat az előbbi bekezdésben említett születésű évfolyamba tartozó zsidókat, akik nem esnek az előbbi bekezdés meghatározása alá, vagyis akik bármilyen okból sorozva nem lettek, vagy katonák nem voltak, az 1959. II.

t. c. 19. §. (5) bekezdés alapján igénybe veszem és őket jelentkezésre kötelezem.

3. Az előbbi 1. és 2. pontban felsorolt személyek közül bevonulni, jelentkezni tartoznak:

A VI. hadtest területén lakók a m. kir. VI. közérdekű munkaszászolójnál Püspökladányon.

a VIII. hadtest területén lakók a m. kir. VIII. közérdekű munkaszászolójánál Kassán és

a IX. hadtest területén lakók a m. kir. X. közérdekű munkaszászolójánál Nagybanán.

4. Bevonulás és jelentkezés időpontja.

a) az 1911., 1914. és 1917. évben születettek **1942. évi november hó 25-én;**

b) az 1910., 1913. és 1916. évben születettek **1942. évi december hó 15-én;**

c) az 1909., 1912., 1915. és 1918. évben születettek **1943. évi január hó 15-én.**

Minden behívottnak feltétlenül be kell vonulnia

Minden behívottnak feltétlenül be kell vonulnia, kivéve, ha utazásra képtelen. Az utazásra való képtelenséget, ha helyben honvéderős van, honvéderősügyi bizonyítvánnyal, honvéderős hiányában közhatalos orvosi, állami vagy közokmányi bizonyítvánnyal kell igazolni. A bizonyítványnak a betegség előrelátható tartamát is fel kell tüntetnie és azt a bevonulás, jelentkezés szerinti illetékes m. kir. közérdekű munkaszászolójának címére meg kell küldeni.

5. A behívásra, jelentkezésre kötelezett személyek részére az eddig általam engedélyezett bevonulási (szolgálati) halasztások vagy mentesítések érvényben maradnak. Ezeknek bevonulniok, illetve jelentkezniok most nem kell.

6. Azok, akik valamely polgári szerv által a mai napig **honvédelmi munkára honvédelmi munkajeggyel** vétettek már igénybe és a polgári személyi lapjukban előjegyzett munkahelyen teljesítik a szolgálatukat bevonulásuk, illetve

jelentkezésük előtt annak a polgári szervnek vezetőjénél tartoznak eltávolításukat személyesen bejelenteni, melyhez utalva vannak **Ezek jelentkezésük után ismét elbocsátatnak és kijelölt munkahelyüket azonnal elfoglalni kötelesek.**

Hadiüzemi alkalmazottak, akik a célból az üzemi személyzeti parancsnok által külön igazolvánnyal láttattak el, **egyelőre nem vonulnak be, illetőleg jelentkezni nem kötelesek.**

7. Minden behívott, jelentkezésre kötelezett saját költségén utazik. A honvédkincstár a bejelentett állandó lakóhelytől a bevonulási, jelentkezési helyig megtett utvonulnak a személyvonat III. osztályának megfelelő vitéldíjat a vasúti jegy beszolgáltatása ellenében visszatéríti. A megváltott vasúti jegyet az érkezési vasútállomáson tehát leadni nem kell.

8. A behívottnak, jelentkezésre kötelezettek hozzák magukkal összes katonai okmányukat, esetleg keresztlevelüket, az idegen állampolgárok állampolgár-

sági bizonyítványukat vagy érvényes utlevelüket, továbbá hozzanak két napi ételmet. A bevonulók bakancs és sapka kivételével más honvédségi ruházatj és felszerelési cikket általában nem kapnak, ezért a saját érdekükben hozzák magukkal az alábbi cikkeket: 2 rend fehérnemű, 1 rend erős miróségű felső ruházat, 1 db téli felöltő, 1 pár erős labelli, 1 db evőeszköz, 1 db kenyértároló, 1 dr hátzsák, 2 db takaró, 1 db villanyzeblámpa, (elemmel, égővel), 1 pár meleg kesztyű, 1 db kötszövet ujjas (pullóver), 2 db kötszövet alsónadrág, 1 db haskötő, 2 pár meleg harisnya (meleg kapca), 1 db hósapka, 1 db szőrme mellény (bekecs).

9. Büntető rendelkezések.

Az, aki ennek a behívó parancsnak, illetőleg jelentkezési kötelezettségnek az elrendelt napra eleget nem tesz, **öt évig terjedhető fogházzal**, nyolc napnál tovább tartó mulasztás esetében pedig **öt évig terjedhető börtönnel**, ezen felül mindegyik esetben hivatalvesztéssel és politikai jogai gyakorlatának felfüggesztésével büntetendő. Mind a behívó parancs, illetőleg jelentkezési kötelezettség iránt tanúsított engedelenség, mind az erre való csábítás büntetése miatt szükség esetén **rögtönbíráskodás** is elrendelhető.

Kelt a kifüggesztés napján.

Vitéz nagybaconi NAGY VILMOS vezérezredes, honvédelmi miniszter.

A honvédelemről szóló 1939. II. t. c. valamint az 1914—1918. évi világháború tűzharcosai érdemeinek elismeréséről szóló 1938. IV. t. c. módosításáról és kiegészítéséről szóló 1942. XIV. t. c. 3. §-a értelmében zsidó az, akinek legalább két nagyszülője az izraelita hitfelekezet tagjaként született, ugyszintén — tekintet nélkül származására — az, aki az izraelita hitfelekezet tagja. Az, akinek két nagyszülője született az izraelita hitfelekezet tagjaként, nem esik a zsidókkal egy tekintet alá, ha ő maga keresztény hitfelekezet tagjaként született és az is maradt s emellett mind a két szülője házasságkötésük idején keresztény hitfelekezet tagja volt.

Fenti rendelkezések a házasságon kívül született gyermekekre is alkalmazandók, ha őt a természetes atya az anyakönyvvezető előtt vagy közokmányban magának elismerte vagy az atyai elismerést a bíróság megállapította.

Atyai elismerés hiányában a házasságon kívül született az a gyermek zsidó, akinek legalább egyik nagyszülője az izraelita hitfelekezet tagjaként született. Az, akinek csak egyik nagyszülője született az izraelita hitfelekezet tagjaként, nem esik a zsidókkal egy tekintet alá, ha ő maga keresztény hitfelekezet tagjaként született és az is maradt, s emellett anyja a gyermek születése idején keresztény hitfelekezet tagja volt.

A katonai szolgálat teljesítése szempontjából nem tekintendő zsidónak az, akinek csak két nagyszülője született az izraelita hitfelekezet tagjaként s ő maga keresztény hitfelekezet tagjaként született, vagy élete hetedik évének betöltése előtt keresztény hitfelekezet tagjává lett s mind a két esetben az is maradt, feltéve, hogy nem kötött, illetőleg mindaddig, amíg nem köt házasságot zsidóval, vagy olyan nem zsidóval, akinek egy vagy két nagyszülője az izraelita hitfelekezet tagjaként született.

Az olyan ugynevezett erdélyi szombatos vagy ivadéka, aki származásánál fogva nem zsidó és nem tagja az izraelita hitfelekezetnek, a nemzsidókkal esik egy tekintet alá.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

MEGKEZDTE MŰKÖDÉSÉT AZ ORSÓLYA ZÁRDA KÉPZŐJÉNEK MÁRIA KONGREGÁCIÓJA. Ujra megkezdte működését a Szent Orsolya rend tanítónők képzőjének Mária kongregációja. A megszállás alatt bezárt iskola újrarendelésével együtt megindult a vallásos elmélyülést célzó kongregációs élet is. Elő nyilvános fellépésüket a képrő kongregantisták november 21-én, szombaton d. u. fél 5 órakor tartják védőszentjük Szent Erzsébet tiszteletére a zárda dísztermében. Vendégeket szeretettel várnak.

ELŐADÁS SZÓFIÁBAN A MAGYAR ALFÖLD SZÉPSÉGEIRŐL. Szófiából jelentik (MTI) A Magyar Akadémiai Klub rendezésében csütörtökön előadást tartottak Szófiában, amelyen Vladimir Stefanoff, a magyar Alföld és a pusztai szépségeit ismertette. Rámutatott arra, hogy a lovas magyar nép mennyire kedveli a végtelen magyar síkságot. Ismertette Petőfi költészetéből is az Alföld tájakat. Az előadásnak igen nagy sikere volt. A megjelent előkelőségek között magyar részről ott volt Jungerth Arnóthy Mihály szófiai magyar követ is.

MAZSOLA ÉS MOGYORÓ A KENYÉRLISZTIBEN. Manisza városában, a török szőlőtermő vidék főhelyén újabb mazsolát kevernek a kenyérliszttel. Hogy a kiviteli nehézségek miatt megmaradt rengeteg mazsolát értékesítsék és egyben a kenyér súlyát emeljék. Használókat határozták el a kiterjedt mogyoróültetvényekkel rendelkező Girezumban a Fekete-tenger mellett, hogy a kenyérliszttel ezenkívül 10 százalék mogyorót adnak. (TFK.)

Kőrösi Csoma Sándor centennáriuma Száz évvel ezelőtt, 1842-ben halt meg a messze Indiában, közel a tibeti határhoz. Kőrösi Csoma Sándor, a tudomány nagy ezékely-magyar uttörője, a tibeti kutatás első és legnagyobb hőse. A centennárium alkalmából Baktay Ervin dr. tart előadást november 21-én este fél 7 órakor a Református Kulturpalota dísztermében Kőrösi Csoma Sándor életéről és művéről. Baktay az egyetlen magyar, aki aldosatos és nehéz uttal felkereste Csoma egykori ázsiai életének legfontosabb színhelyeit és közvetlen helyszíni adatok alapján tárta fel a nagy magyar uttó pálya-futásának nem egy, eddig homályba-burkolt részletét. Előadását a helyszínen készült fényképekkel kíséri, s ezzel mintegy a hallgatót is részesevé teszi az ázsiai világ élményének.

Pártoljuk a keresztény kereskedelmet

Délamerikai szállítmány érkezett Svédországba. Stockholmból jelentik (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A svéd Atlanti szállítási vállalat egyik hajója Buenos-Airesből a svéd vizekre érkezett. Több mint ötezer tonna szállítmányt hozott, főként takarmányféléket és olajpogácsát.

55.000 HAJÓJAVÍTÁS ANGLIÁBAN. Londoni jelentés szerint az utóbbi három és fél évben az angol hajógyárak 35.000-ezer végeztek javítási munkálatot kereskedelmi és 20.000-ezer hadihajókon. A háború kezdete óta több mint 12 millió bruttóregisztertonna került javításra. Szépen dolgoztak tehát a tengelyhatalmak torpedói, bombái, aknái és lövedékei! Minthogy a megrongált hajókuk a munkatöbblet miatt meglehetősen sokáig kell várni, míg sorra kerülnek, egyes hajógyárak már csak javítással foglalkoznak, vagyis elveszték az angol-ész hajóépítés számára. (TFK.)

Nagyvárad térképe
 fekete nyomással P. 1-60 kapható a **MAGYAR LAPOK** kiadóhivatalában

Csökkentik Amerikában az élelmiszeradagokat. Stockholmból jelentik (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Washingtoni jelentés szerint Henderson, az Egyesült Államok érelenőrzési főmegbizottja kijelentette, hogy az új esztendőben csökkentik a hús- és élelmiszer adagokat. Bevezetik a textilneműek adagolását és több árucikk árát felemlik.

Kávébázisokban és vendéglőkben kérjék a „MAGYAR LAPOK”-ot.

A m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatal felhívja mindazokat a hadirokkant, hadigondozott és tüzharcos egyéneket, akik a Hivatalnál már nyilvántartásba vettek és mindazokat, akik valamilyen oknál fogva még nincsenek összeírva, hogy a nagyvárad m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatalnál sürgősen jelentkezzenek nyilvántartásba-vételük, illetőleg elhelyezésük végett.

November 26-án hirdetnek ítéletet az Andrányi-Ingyatlanforgalmi kárenyhítési ügyben

Miért nem ír alá tintával özvegy Andrányi Gusztávné

Nagyvárad. Saját tud. Öz. Andrányi Gusztávné 400 ezer pengő erejű kárenyhítési kérelmet adott be az Ingatlanforgalmi R. T. ellen. Kérésében előadja, hogy ő a házát 1920-ban 2 millió lepecsételt m. koronáért adta el, míg a ház mai értéke több mint félmillió pengő. Az általa kapott vételárát abban az időben — tehát 22 évvel ezelőtt — egy Weiss Iván nevű kereskedő kicsalta tőle azzal, hogy vegyenek Bécsben házakat. Weiss vett is házat, de a saját részére, őt pedig becsapta és koldusbotra juttatta.

A kérelmet ügyét tegnap tárgyalta dr. Hegedüs Frigyes járásbíró, s a határozathirdetést november 26-án déli 12 órára tűzte ki. Amikor a bír. öz. Andrányi Gusztávnét a jegyzőkönyv aláírására szólította fel, felperes kijelentette, hogy ő 22 évvel ezelőtt, ami-

KORONA Filmszínházban Pénteken utoljára
ALGIR
 Szombattól: **Az ördög nem alszik**

43 sztrájkvezért ítél el a kairói törvényszék. Ankarából jelentik (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Kairóból érkező jelentés szerint az ottani törvényszék börtönbüntetésre ítélte 43 sztrájkvezért, mert a tengelyhatalmak el ismételni vonala ellen megindult angol támadás idején munkabeszüntetésre akarták rávenni az egyiptomi fonó és szövő, valamint szállítási üzemk alkalmazottait.

A VÁROSOK LAPJA most megjelent november 15-iki száma első helyen Say Géza miniszteri tanácsos „Szépietük városainkat” című cikkét közli. A cikk a magyar városok kulturtörténeti értékeinek megőrzésére hívja fel a figyelmet elsősorban, de rámutat arra, hogy milyen fontos érdekek fűződnek ahhoz, hogy városaink külső megjelenési formái is minél izléseesebb és szebbek legyenek. Szesztay Sándor ismert mérnök a vidéki városok felmérésének egyszerűsítéséről közöl cikket, majd a város és egyetem közötti kapcsolatok fontosságáról van hosszabb cikk. A Városok Lapja ezenkívül közli a december hó 14-én tartandó rendes közgyűlés meghívóját, majd a szokásos gazdag rovatok: Városkultúra, Városaink és az idegenforgalom továbbá a Mi újság a városokban? című rovatok teszik különösen gazdaggá ezt a számot is.

Egyre több franciaországi munkás jelentkezik németországi munkára. Párizsból jelentik (MTI) Az Interinf jelenti: Marseilleben az elmúlt héten számottevően emelkedett azoknak a munkásoknak a létszáma, akik németországi munkára jelentkeztek. Jelentékeny az emelkedés a többi városokból is. Különösen sok szakmunkás jelentkezett és indult el Lyonból, St. Etienneből és Clermont Ferrandból.

Megállapították a száritott zöldségek árát. A MTI jelenti: A közellátási miniszter újra megállapította a száritott zöldségek és főzelékek legmagasabb fogyasztói árát, a tilott kender, kenderkóc és kenderrost anyagok legmagasabb eladási árát.

Kinos feltűnést keltett Londonban Amery lord fiának bejelentett berlini beszéde. Stockholmból jelentik (MTI) Az Interinf jelenti: Londonban kinos feltűnést keltett Amery beügyminiszter fiának, a berlini rádióban jelzett beszéde.

Versenytagyalási hirdetmény

A vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1942. évi november hó 30-ik napján délelőtt 10 órakor a polgármesteri hivatalban nyilvános zart ajánlatu versenytárgyaláson az 1947. évi szeptember 30-ig hasznosberbe adja az államkincstár tulajdonában álló és Biharszentandráshoz közeli határában levő 99 kát hold 1485 négyszögöl területu mezőgazdasági birtokot.

A hasznosberletti szerződés feltételeit tartalmazó „általános feltételek” a polgármesteri hivatalban megtekinthetők, átolvashatók és az ajánlati irlapok — a hasznosberbevételi ajánlattevésben való felhasználás céljából — ugyanitt beszerezhetők.

Hasznosberbevételi ajánlatot csakis a fent említett „ajánlaton” lehet tenni és azt 2 pengős okmánybéllyel kell el látni.

(A vallás- és közoktatásügyi miniszter 114.690-1942. VI-3. u. o. számú rendelete alapján).

Öszinte mozikeitika

„Negyediziglen” Bemutató az Apolló mozgószínházban

Ismét nagy filmet mutatott be az Apolló filmszínház: Patkós György *Negyediziglen* című darabját. A darab tárgya egy derék magyar ember kommunista eltövelyedése, ami az utódokban — bibliai szóhasználat szerint negyediziglen — bosszulja meg magát. Keresztes István, a tiszakövesdi direktórium egykori elnöke Oroszországba menekül és Szovjetföldön nevelkedett leánya húsz év múlva a GPU szolgálatába kerül, szembe a bevonuló magyar csapatokkal. Felrobbant egy benzinkutart és a robbanásnak áldozatul esik fivére, Keresztes Gábor szakaszvezető. Keresztes István a meghódított területről kormányzói kegyelemmel hazatérhet falujába leányával együtt, aki egy ideig megmarad a GPU szolgálatában, de a hazai levegőben lelkiismereti válságon megy át, ismét magyar nővé válik és résztvesz egy orosz ejtőernyős támadás elhárításában, ahol halálát leli.

A darab cselekménye tele van meg-rázó drámai fordulatokkal, melyen megindító helyzetekkel s a végkifejlet komoly és építő tanulságokat nyújt. A szereplők: Hosszú Zoltán, Eszenyi Olga, Nagy István, Maly Gerő és Sulyok Mária meggyőző erejű alakításaikkal fejeletik a véletlen játéknak valószínűt-lenségeit, amelyekre a cselekmény fel-épül, de amelyek mégsem tekinthetők a film gyöngéjének, mert a világesem-nyek kitermelnek ilyen véletleneket az emberek életében.

A *Negyediziglen*-nek komoly, nagy sikere van.

FELHÍVÁS A GIPÉSZIPÁRO-SOKHOZ.

Azon cipész üzemek és műhelyek, amelyek enyvet használnak, igényüket sürgősen jelentsék be szakosztályunk irodájában.

Hétfőn este 6 órakor szakmai érte-kezetletet tartunk, felkérjük tagjainkat az ügy fontossága végett a pontos megjelenésre. **Vezetőség.**

OLASZORSZÁG LEGYŐZTE A MAGYAR TÖRVIVÓKAT.

(MTI) A három nemzet vívőversenyén az olasz csapat 13:3 arányban győzte le a németeket, míg a magyar csapat 9:2 arányban győzte le törvénytársait.

(MTI) A három nemzet közti törvívőverseny egyéni bajnokságának állása a következő: 1. Marzi olasz 8 győzelem, 2. Vernati olasz 6 győzelem, 3. Hátszeghi magyar 5 győzelem, 4. Maszlay magyar 5 győzelem.

Az első nap eredményei alapján Olaszország első 8 ponttal, második Magyarország 3 ponttal, harmadik Németország egy ponttal.

439 filmet készít Európa falyá termelési évben Magyarország 40 filmmel vesz részt a kontinens termelésében

A Nemzetközi Film Kamarához csatlakozott országok a folyó termelési évben összesen 439 filmet készítenek. Ehhez jön még a feltűnő gyorsan megújult francia filmgyártás 72 filmje, vagyis Franciaország többet termel, mint békében és megközelíti Németország és Olaszország termelését. 1942-43-ban a német filmipar 107 film elkészítésére számít. Az olaszok termelése még lesz kevesebb 100-nál. Számottevő termelő Magyarország 40, Spanyolország 40 és Svédország 35 filmmel. Dánia 20, Finnország 20 és Norvégia 6-10 filmet akar forgatni. Miután Európa filmszükségletét évi 400 filmben állapíthatjuk meg, a termelés láthatólag kielégíti a szükségletet még akkor is, ha nem minden alkalmas a külföldön való lejátszára. (TFK.)

RÁDIÓ

SZOMBAT, NOVEMBER 21.

Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna, Hírek, Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Szalonötös.
- 11.15 Strauss Richard művei.
- 11.40 A közéletügyi minisztérium rádióbeszéd.
- 12.10 Rendőrzene.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Chappy tánczenekara játszik.
- 15.20 Mócsi Károly cigányzenekara.
- 15.50 Látogatás a dunai forgalom központjában.
- 17.00 Így köszönti az otthon a frontot. A m. kir. Honvéd Haditudósító század hangfelvétele.
- 17.30 A Hirlapterjesztő Munkások Dalárdája.
- 17.45 Szól a katonabanda.
- 18.00 Hangképek innen-onnan.
- 18.25 Solymosi Lajos jazz-zongoraszmok.
- 18.40 Muráti Lili csevegése.
- 19.05 Ki mit szeret.
- 20.10 A búkkósi fonó. Népi jelenet.
- 20.40 Balázs Árpád emlékezete.
- 22.15 Muzsikáló millenniumi album.

Budapest II.

- 18.40 Solymosi Lajos jazz-zongoraszmok.
- 19.05 A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.
- 19.30 Az Újpesti Dalkör.
- 20.00 Mathias Grünwaldról beszél Rónay Kázmér.
- 20.20 Bráhmás: C-dúr hármás. 87. mű.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje
"MAGYAR LAPOK" at.

SPORT

Némi javulás mutatkozik a NAC sérültek állapotában

Perényi az ágyat őrzi. Barna lába nehezen javul

Tegnap már beszámoltunk róla, hogy az őszi forduló vége felé a NAC is jó néhány sérülttel rendelkezik és igen nagy gondot ad a vezetőségnek, hogy valamennyire is rendbe hozassa a fiúkat vasárnapra. Rónay edzőtől érdeklődve a játékosok erőnlétéről, olyan felvilágosítást kaptunk, hogy bizonyos javulás már észlelhető jött, de vagy két-három fiúnak a já-

tékképessége még mindig bizonytalan. Így Perényi hűléssel, orvosi tanácsra ágynak dőlt. Barna lába pedig nehezen gyógyul. A többi sérültek állapota már szemléltetést javul és vasárnapi játékok is biztosra vehető.

Ma délután tartják a hét utolsó edzését, természetesen ezt is labda nélkül, hogy minél nagyobb labdaéhséggel utazzanak Kispestre a zöldfűre.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **Ács Tibor.** Széchenyi tér 6.

Végleg megnyerte az Elektromos a Ferencváros elleni mérkőzést

Nem vitás, hogy a Ferencváros közönsége okozta a botrányt

Az emlékezetes Elektromos-Ferencvárosi botrányba fulladt mérkőzés ügye végre befejezést nyert. Görgeyi Lajos, a szövetség egyes bírjai szerdán ítéletet hirdettek és az Elektromos javára igazolta a 3:2 eredményt félbeszakadt mérkőzést.

Az ítélet indoklásában azt olvashatjuk, hogy a szövetség ellenőr, a játékvezető és a Ferencvárosi vallomása egybehangzóan igazolja azt, hogy a félbeszakítás akkor történt, amikor az Elektromos a javára megítelt második 11-est már góllá értékesítette. A Ferencváros a beadványában azt hangoztatta, hogy a szövetség joggyakorlata csak „tevéleges”, tehát eslekvő magatartást ismer el. Ez az állítás tévedésen alapszik — mondja a ítélet

indokolása, mert az országos tanács jogerős határozata úgy intézkedik, hogy a közönség durva, sértegető magatartása esetén a játékvezető köteles lefűjni, félbeszakítani a mérkőzést. Nem vitás — hangoztatja az indoklás — hogy a Ferencváros közönsége idézte elő a mérkőzés félbeszakítását.

Az indoklás foglalkozik a játékvezetőt ért vádakkal is és megállapítja, hogy fel sem tetelezhető egyetlen magyar játékvezetőről sem, hogy elfogultan, pártosan vezetné a mérkőzéseket. Minthogy a játékvezető helyesen járt el, amikor félbeszakította a mérkőzést, ezért a mérkőzést a pályán elért eredménnyel kellett igazolni.

Férfi ruhákat, használtakat **MOLNÁR** használt ruha üzletében
legjobb áron vehet, eladhat Bémér-tér 1. (udvarban.)
Hívásra házhoz jövek.

SZÍNHÁZ

Hétfőn: Orosz Julia, Ottrubay Melinda és Udvardi Tibor

operaházi sztárok felléptével klasszikus operett

Hétfőn, 23-án este a Színházi Magazin rendezésében Orosz Julia koloratur énekesnő, Ottrubay Melinda világhírű szóló-táncosnő és Udvardi Tibor, az Operaház új csillaga, a nagyszerű tenorista felléptével klasszikus operett-est lesz a színházban. A fenti nagyszerű hármas vasárnap Kolozsváron vendégzerepel és a színház igazgatósága, hogy kárpótolja közönségünket azért, amiért Pataky Kálmán operaházi elfoglaltsága miatt a Bohémélet előadása december 9-re halasztódott el, hirtelen nagy anyagi áldozattal megnyerte a Színházi Magazint arra, hogy ezt a nagyszerű három művészt Nagyvárad közönségével is megismertesse és így sikerült hétfő este egy klasszikus operett-est keretében bemutatni őket színházunkban. Ritka élményben lesz része közönségünknek, mert ritka eset, hogy három ilyen nagy név egyszerre lép színpadunkra. A helyárak csak mérsékelten emeltek. Páholy: 21 pengő, zebllye 6.50 pengő, kőrszák 4.80 pen-

gő, stb.

Pataky Kálmán ma a következő táviratot intézte a színház igazgatóságához: „Putnik színházvezető Nagyvárad. Huszonnegyedikén Operaházban vagyok kint, így végtelen sajnálattal 24-én Nagyváradon lenni nem tudok, helyette 8-9-10 napok választhatók, kérek sürgős választ, üdvözlettel Pataky Kálmán.” Ennélfogva a 24-re hirdett „Bohémélet” előadás december 9-én lesz megtartva. A 24-re váltott jegyek tehát dec. 9-re érvényesek. Aki vissza óhajtja váltani jegyét, a színházi pénztárától kezdve visszaváltja.

A színház igazgatósága elnézést kér a műsorváltozásért, de mint a fenti táviratból kitűnik, hibáján kívül történt.

„Csókháború” péntektől. Pénteken premierbérletben, szombaton A bérletben és vasárnap este a Csókháboru című kitűnő operett újdonságot mutatja be Márffy Vera, Göndör Klári, Szabó Ernő és Máray felléptével. Ezt

a roppant mulatságos darabot mindenkinék meg kell nézni. Újdonság: „Sárga csikó.” A hétfőre hirdett Sárga csikó. Népművelési előadás közbejött műsorváltozás folytán kedden este lesz megtartva.

HETI MUSOR:

Szombaton délután: Arany-sárga fellel.

Szombaton este: Csókháboru. A bérlet.

APROHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Jó hangú radio, olcsón eladó. Kúvacs, Halász u. 14.

Aranyat, ezüstöt briliáns vasárnapon 3-as-ekszerezés. Rákóczi-ut 8. 18.

Eladó regénytar. Dr Baditz Miskolc 15.

Briliánsot, aranyat, ezüstöt veszek Viktor ekzerezés. Rákóczi-ut 3. 35.

Ingatlan

Eladó ketszobas, konyhas magan. haz. Ossitelep. Bajnok-u. 13. 37.

60.000 pengőért eladó Lukács György utcában három darab háromszobas összkomfortos lakás és egy darab egy-szobas összkomfortos lakás. Kizárólagos megbízott **Jelinek** ingatlaniroda. Teleki-u. 2. 420.

Jó hangú rádió eladó. Csatári, Szaniszló-u. 29. 421.

2000 pengőért eladó Nagy Lajos király utcai szobakonyhas, veteményes-keres magánháza. Erdéklődni tulajdonos Prihikné, Feszty Árpád 41, vagy **Jelinek** ingatlanirodában. Teleki-u. 2. 425.

Eladó rövid jó zongora. Lakatos-u. 17. szám. 425.

Hitler Adolf és Lukács György utcánon bérházak eladók, **mindegyikben** 3 darab összkomfortos új lakással, egyenként 60.000 pengőért. **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 428.

Havi életjáradék és kisebb összegű készpénzért eladók bérházak Szaniszló, Berkovits, Damjanich utcákban. **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 429.

Eladó bőséges gazdasági épületekkel Nagyváradon 88 földes dírtok, eseti g felében is. **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 430.

Mást nyel

FÉNYKÉPESZTANULÓT, vagy tanulóleányt azonnalra fölveszek. Major György, Rákóczi-ut 13. 421.

Öskeresztény, kereskedelmi gyakorlat, intelligens fiatal leány, vagy férfi, adminisztrációs munkára felvétetik. Ajánlatokat „Szorgalmas” jellegre kiadható. 425.

Különlélt

Paragázzal poloskát, melyt, petén mindenből felelősséggel írja, Csutorás Szilvigeit-u. 7. Telefon 14-21. 669.

ZIPPZÁR szakszerű javítása Jakob műszerésznel, Kossuth-utca 5.

Kölcsönök kaphatok betéltájjára. Eladó sok ingatlan **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 358.

50.000 pengő készpénzzel keresztény társat kerécek azonnal megindítando nagykereskedéshez. „Biztos a jobb jövő” jellegre kérek címet a kiadható. 411.

Oktatás

Szabó Ferenc gyorsíróiskolája Sa. Ferenc-u. 12. alá költözött. 419.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád **Dr. Scheffler Ferenc**
Szent László-nyomda igazgatója